

kan noch de neo-Lutherse school van Leipzig, noch de vermettelingschool van Halle een dam opwerpen, welke beide scholen in den grond een zijn. Ritschl bouwde voort op het fundament door Schleiermacher gelegd. Reeds is een groot deel van de leerstoelen in de godgeleerdheid door leerlingen van Ritschl bezet. Aan de universiteit van Göttingen doceeren Hering en Schulz; aan die van Marburg, Hermann, Heinrich, Achelis; aan die van Giessen, Schürer, Gottschalk, Kattenbusch, Krüger; aan die van Heidelberg, Wendt; aan die van Straatsburg, Lobstein, Zöpfel; aan die van Zürich, Schultheiss; aan die van Halle, Loof; en aan die van Berlin, Harnack en Kafton, de Ritschliansche leer, die het meest met de jong Ethische ten onzent overeenkomt. Men heeft, even alstentz, een rechter en een linkerzijde onder de Ritschlianen. De voornameste woordvoerder der linkerzijde is de hoogleraar Bender van Bonn, die van de theologische tot de filosofische faculteit overging. De hoogleraar Kafton van Berlin, de opvolger van Dörner, stelde deze dagen voor, om een nieuw dogma of een nieuwe geloofsbelijdenis op te stellen, die moest voortkomen uit de levende kerk, om de beschafte klassen der maatschappij aan te trekken, die aan de oude kerkelijke vormen, doch niet aan het Christendom, ontgroei zijn.

Wij durven voorspellen, dat wanneer men aan den arbeid tigt om zulk een nieuwe geloofsbelijdenis op te stellen, deze een herhaling zijn zal van de door de kerk reeds overwonnen, Pelagianische, Arianische, Sociaansche, Remonstrantische dwalingen, die door de belijders des Heeren verworpen en door de kinderen dezer eeuw schouderophalend zal begroot worden.

Het laatste deel van Harnack's „Dogmengeschiedenis" is verschenen. Het bevat een openlijke bestrijding van de Augustiaansche leer, die, gelijk bekend is, ook door Luther in zijn eerste periode, gevolgd werd. Wij vermoeden, dat de nieuwe Ritschliansche geloofsbelijdenis in dien geest zal zijn. Verwette de Heere in Duitschland steeds meer getrouwe getuigen, die tegen de bedekte aanvallen op het Christelijk geloof, van de zijde van Ritschl's volgers opkomen.

Frankrijk. Ministerieele willekeur bij de benoeming van een hoogleraar in de godgeleerdheid.

Toen de hoogleraar Pédérat, professor aan de Universiteit van Montauban, op 75-jarigen leeftijd door den minister van onderwijs gepensioneerd werd, dacht men dat de consistorie, zouden geraadpleegd worden bij de benoeming van een opvolger, zoo luidt althans de wet. De consistorie (classen) zijn echter voor het meerendeel Evangelisch, en nu was te verwachten, dat deze een Evangelisch godgeleerde ter benoeming zouden voordragen. Om dit te verhinderen, stelde de minister den eisch, dat de te benoemen hoogleraar niet alleen doctor in de godgeleerdheid moest zijn, maar ook reeds twee jaren onderwijs had gegeven. Nu was geen mensch in de Geref. kerk te vinden, die het vertrouwen der Evangelischen of orthodoxen bezit, en daarom benoemde de minister zonder de kerk te raadplegen een zekere heer Montet, lector aan de Universiteit van Lyon. Deze heer is modern en geen wonder dat in de kringen der Gereformeerde kerk deze benoeming nog al wat opschudding haalde. De studenten in de godgeleerdheid toonden zich weinig ingenomen met de nieuwe keuze, doch zij was geschied en men moest zich onderwerpen.

Voor een drietal jaren heeft zich iets dergelijks voorgedaan. Toen bevelen de consistorie Dr. Meijer ter benoeming aan, maar de minister benoemde den heer Allier, een man, die in de Protestantsche wereld van Frankrijk niet in het minst bekend was. Toen de minister over deze benoeming werd geïnformeerd, zeide hij, dat de heer Meyer nooit getoond had bedrevenheid te hebben in het geven van onderwijs, terwijl de wet hem vergunde lectoren te benoemen, zonder de consistorie te raadplegen. De heer Allier viel echter mee, en toen de officieuze syno, die in 1887 te St. Quentin samenkwam, berustte zij in de benoeming, ofschoon zij van de regering eischte, dat voortaan niet meer als voorwaarde zou gesteld worden bij de benoeming van een hoogleraar in de godgeleerdheid, dat hij van te voren onderwijs moest gegeven hebben, en dat de consistorie moesten geraadpleegd ook bij de benoeming van lectoren.

De heer Allier werd eenige maanden geleden tot hoogleraar aan de faculteit te Parijs benoemd. De heer Bois, een jeugdig godgeleerde, werd toen tot zijn opvolger benoemd, zonder dat de consistorie waren geraadpleegd. Ofschoon de heer Bois van de Evangelische richting is, was toch de verantwoordelijkheid over zijne benoeming algemeen, omdat hierdoor de rechten der kerk met de voeten waren getreden. Evenwel is de heer Bois benoemd, na advies van de faculteit van Montauban terwijl de permanente commissie der officieuze synode zich ook voor deze benoeming verklaard had. Nu heeft men het verschijnsel, dat een permanente commissie eener synode zich niet bekommert om de rechten der kerk, wel een bewijs hoe gevaarlijk het is om commissien te benoemen met onbepaalde volmacht. De officieuze synodale organisatie blijkt ook hierdoor op collegiaal grondslag gebouwd te zijn. Mochten de kerken eindelijk eens gaan inzien, dat de nu bestaande toestand, waarbij de richting, waarin de aanstaande dienaars der kerk opgeleid worden, afhangt van de schommende politiek, een verlossing is van het gereformeerde beginsel, en dat zij bij de poging om door een officieuze, synodale organisatie de gereformeerde kerkgeëering te herstellen, een doolpad hebben ingeslagen.

WINCKEL.

Door Hinderen.

Een trouwe dienaar.

Baron van D. werd in den slag bij Bergen den 13den April 1759 zoo zwaar gekwetst, dat de geneesheeren terstond alle hoop op zijn behoud opgaven. Zijn kamerdienaar, die zeer aan hem gehecht was, en wien het eenig heil van zijn meester vooral ten harte ging, deelde hem op behoudzame wijs hun uitspraak mede, en smeekte hem tevens met allen ernst, de toevlucht te nemen tot den Heere Jezus. Op zijn vraag of hij ook een predikant verlangde, verzocht de gekwetste echter hier bestial met dergelijke vragen niet weer lastig te vallen. De trouwe dienaar liet zich daardoor intusschen niet afschrikken.

„Generaal!”, sprak hij, „hebt gij mij ooit gedurende den tijd, dat ik u dien, op een daad van ontrouw betrappt?”

En toen de kranke deze vraag ontkennend beantwoordde ging hij voort:

„Welnu, dan zou dit de allereerste daad van de grootste ontrouw zijn, als ik u niet wees op het heil uwer onsterfelijke ziel; en daad, die ik noch voor God, noch voor u in het jongste gericht, noch voor uw moeder, noch voor den rechterstoel van mijn eigen geweten zou kunnen verantwoorden.

„De geneesheeren, die u nog eenige hoop gegeven hebben, misleiden u; niemand heeft den moed, u dit mede te deelen, en daarom moet ik het u zeggen. Gij staat op het punt de eeuwigheid in te gaan, de tijd is kostbaar, uw oogenblikken zijn geteld; daarom, haast u om uws levens wil!”

Geruimen tijd lag de generaal stil en als in gedachten verzonken; daarop reikte hij zijn dienaar de hand, en dankte hem voor de groote trouw, die hem bewogen had zijn meester te wijzen op het groote gevaar, waarin hij zich bevond.

Daarop verzocht hij hem, den leeraar Dr. Fresenius te laten ontbieden, die weldra aan het ziekbed verscheen, en wiens ernstig onderhoud met den stervende, onder Gods zegen, rijke vrucht droeg voor de eeuwigheid, daar de ongeloofige generaal, naar men mag gelooven, als een verlost zondaar in het huis des Vaders werd opgenomen.

De wijzen uit het Oosten.

Arme herders, niet in waarde;
Bij de machtigen der aarde
Onbekend en ongerien,
Werden door God uitverkoren;
't Erst van Jezus' komst te hooren;
D'eerste hulde Hem te bidden.

Wijzen van het Oosten, lieden
Die het stargewelf bespieden,
Zagen onverwacht de ster,
Waar reeds Bileam van melde,
Toen hij Isrels glorie spelde,
Christus toekomst zag van ver.

Blij verrast laat elk zich hooren:
„Isrels Koning is geboren,
„Want de ster is opgegaan,
„Die zijn komst moet verzeelen,
„Zijn geboorte moet vertellen:
„Laat ons Hem aanbidden gaan.”

Te Jeruzalem gekomen,
Hebben zij met vlijt vernomen,
Waar de Koning zich bevond,
Die den Joden was geboren,
Maar hoe vreemd klinkt hun 't in de ooren
Dat niet een hun vraag verstond.

Doch Herodes treft het pijnlijk,
Is 't niet mooglijk, niet waarschijnlijk,
Denkt hij, die dit Koningzad
Mijn geslacht de kroon onttrukken,
Zelf zich die op 't hoofd zal drukken;
Hoe stuit ik dit dreigend kwaad?

Eerstlijk dien ik uit te hooren,
Waar de Koning is geboren,
Dien de wijzen willen zien
Mooglijk dat wij 't onheil keerden...
D'overpriesters, schriftgeleerden
Willen wij terstond ontbieden.”

Toen zij waren saamgekomen
En zij konings wensch vernomen
Hadden, namen zij het woord:
„Dit moet in Judea wezen,
Want Hiskia heeft voor dezen
Micha's profetie gehoord:

„Bethlehem Efratha! vergeten,
En in Judea klein geheeten,
Toch zijt gij de minste niet:
In u zal de Leidsman opstaan,
Die mijn volk zal weiden, voorgaan,
En als Heerscher 't eens gebiedt.”

(Slot volgt)

(„Onze kleeren” worden in een volgend nr. voortgezet).

HOOGENHUK.

Gereformeerde Gezindheid.

Ned. Geref. Kerken.

DRIETALLEN: Schiedam, D. M. Boonstra te Zwolle, G. van Goor J.L. te Bunschoten en G. J. van Limburg te Thunen aan den Amstel. Vijfhoeven Kapelle en Sprang, de oefenaars J. J. Timmers te Dordrecht, N. van der Blom te Wageningen en A. Pieneman te Oudehoorn.

TOEGEZAGD: Oudehoorn, W. Mulder Jr. te Harderwijk en J. Olinga te Gouda.

BEDANKT: Hilversum (2de maal), L. Adriane te Zeist. — Kollum (2de maal), W. Mulder te Harderwijk. — Reukum (2de maal), J. J. Westerhoek van Eerten te Middelrecht. — Echten en Oostzee, J. H. Houtzagers te Kootwijk. — Oudehoorn (2de maal), W. Mulder Jr. te Harderwijk. — Middelburg, H. Feringa te Klundert.

BEDANKT: Oudehoorn (de Veluwe), F. Ris pens te Hoorn. — Zuidwilde, A. van Wijk te Thelinge.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEFEN: Yerseke, A. de Vlieg te Halfweg. — AANGENOMEN: Heusden, W. Laatsman, cand. — Brielle, J. H. Laatsman, cand. te Zaanland.

BEDANKT: Lemerdijk, W. Laatsman, cand. — Sappemeer, W. Kaptein te Workum.

Synodale Genootschapskerk.

TOEGEZAGD VAN BEROEF: Aalsmeer, G. H. Wagenaar, cand. te Leiden.

BEDANKT VOOR TOEGEZAGD VAN BEROEF: Zandvoort, H. M. van Nes te Woudenberg. — Haarlem, J. C. Klomp, cand. te Nunspeet.

BEROEFEN: Suameer, J. H. Egbertus te Holland-scheveld. — Hoogeveen, P. S. Barstera te Wassenaar. — Herwinen, St. Monnik, cand. te Ferwerd. — Oudorp, A. H. de Klerk te Ridderkerk. — Bredaard en Jannet, F. Casemier, cand. te Lelidrecht. — Waalwijk, H. Worst te Oorschot. — Middelburg, J. L. Poort te Harmelen. — Kottenhoef, G. H. Wagenaar, cand. te Leiden. — Goings, C. J. Bollestein te Ter Aar. — Brielsch Nieuwland, P. A. Klomp, cand. te Katwijk-Binnen. — Den Burg (eiland Texel), A. J. van 't Hooft, te Noorderp. — Harkerhorne en Oudehaske, B. van Eljpscheijn te Willemssoord (bij Steenwijk). — Ankeveen, G. H. Wagenaar, cand. te Leiden. — Vinkeveen, H. Doornveld te Huizen. — Wageningen, C. J. Leenmans te Overschie. — Babilonbroek en Hill, S. Mousma, cand. te Ferwerd. — Nieuveen, F. Hacquebord, cand. te Dokkum. — Hoornsterzwaag, G. H. Wagenaar, cand. te Heerenveen. — Heilo, M. W. Sjoep, cand. te Middelburg. — Woudsend, B. Planus te Dordrecht. — H. P. O. H. Ulfers te Zelhem. — Est, P. J. v. d. Meulen, cand. te Utrecht. — „Heer-Hendrick” kinderen en Wiskerke, H. Proost Jan te Koog aan de Zaan. — Vianen, J. Steenbeek te Nieuw-Leuzen. — Heutelsom, M. W. Sjoep, cand. te Middelburg. — Veere, G. J. Brund de la Reijere te Zundert. — Tjansweer, A. de Vink te Lopik.

AANGENOMEN: Tholen, J. F. de Later te Wissenkerke. — Vreeswijk, D. Meerburg te Waarde. — Hardegarijp, R. Klein te Gastelle. — Zandweer, J. L. Pickard, cand. te Adorp. — Oosterland (op Wieringen), J. van Dijk Jan, te Deutchem. — Gel-selaar, A. van Geest, cand. te Monster. — Lummen, J. C. Klomp, cand. te Nunspeet. — Remora C. A. G. Casemier te Lelidrecht. — Wichmond, P. J. van der Meulen te Lelidrecht. — Ede, J. E. van Boven te Berg-Ambacht.

Plantgebrek noodzaakt ons eenige Advertentie tot een volgend nr. uit te stellen.

Advertentie.

Zoo de Heere wil, hopen onze geliefde Ouders:

K. WERNER,
Gref. Pred. te Leiden,
EN
J. J. LANCE,
op 26 October a. s. den dag te herdenken, waarop zij voor vijf en twintig jaar door den band des huwelijks werden verbonden.

Honne liefhebbende Kinderen,
Behoud- en Klinkinderen,
Amsterdam, 12 October 1890.

Getroffen door de wijze, op welke de *Herant* (Nr. 652 en 662) over mij in betrekking tot het Gymnasium te Zetten schreef, acht in mij verplicht mede te deelen, dat ik alle stukken, welke met het daar besprokene in verband staan tegelijk met mijn Directoraat in handen van het Curatorium gesteld heb.

F. P. L. C. VAN LINGEN.

13. NICOLAAS BEETS. 13.

't Is Spotten!

Alle Dichtwerken

van

NICOLAAS BEETS.

Nieuwe fraaie uitgaaf met keurig Portret, in 4 sierlijke Prachtbanden, voor den geringen prijs van f 3.—.

Niet per deel f 3.—, doch de 4 Prachtbanden samen voor al. f 3.—.

Toerijding goed verpakt en franco thuis uitsluitend aan ontvangst postwissel van f 3.—, waarbij moet staan: 4 Prachtbanden BEETS.

Verkrijgbaar bij D. BOLLIE, Bazaar van Goedkoopste Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam.

Vrije Universiteit.

Met het nog op den naderenden jaardag van de stichting der Vrije Universiteit (20 October) werden als naar gewoonte door Directoren circulaire rondgezonden aan de Kerken der Nederl. Gereformeerde en Christelijk Gereformeerde kerken, ten einde opnieuw te herinneren aan het groote vertrouwen in den arbeid dezer school voor Hooger onderwijs, niet alleen wat de vorming en opleiding van leeraren betreft, doch ook de onderwijzing in alle vakken van wetenschap. In de eerstgenoemde circulaire kon gewezen worden op eenige toename van het bedrag der *Collecten* gedurende 1889, vergeleken bij 1888 (met pl. m. f. 1000). In dat opzicht was er dus reden van dankbaarheid: doch het geheele cijfer der collecten is nog zeer laag, vergeleken bij den omvang van den werkkring eener Hoogeschool, los van alle staatshulp.

Zal onze Hoogeschool ooit compleet kunnen worden, zoo zal er nog heel wat meer moeten geschieden. Daarom is het ook een levenskwestie voor haar, dat alle Gereformeerden zich verenigen in de behartiging harer belangen, en ook met name onze *Christelijk Gereformeerde* broederen zich niet op een afstand blijven houden, doch zich mede opmaken om dit Gode welbehagelijk werk tot stand te brengen. Wij kunnen hen en zij ons niet missen, zal ooit een school voor de beoefening van alle vakken der hoogere wetenschap, op den grondslag der Gereformeerde beginselen, op Nederlands bodem tot stand komen.

Prof. Fabius zal op 20 October in de *Schotsche kerk*, met het houden van een rede het rectoraat overdragen aan Prof. Wolter. Ik denk, dat velen deze bijeenkomst (die voor iedereen toegankelijk is) gaarne zal trachten bij te wonen. Ik kan het ten zeerste aanraden.

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributie: door den heer C. Schellus te Amersfoort f 60; door den heer R. de Ruiter te Harlingen f 120; door den heer G. W. Nederburg te Velp f 307.25; door den heer J. van Zanten te Zeist f 115; door Ds. B. van Schelven van mej. J. D. f 10; door Ds. G. J. Bager te Driebergen van v. d. W. f 3; door den heer H. H. Hofstra te Vreeland f 87; door Ds. W. K. F. Goeree te Wageningen van mej. M. B. geb. S. f 2.50, van G. N. T. f 2.50, van E. E. f 1, van H. K. f 1, van W. K. H. M. f 2.50, van Ds. W. K. P. G. f 2, te samen f 11.50; door den heer W. Wolzak f 31.50; van K. E. de W. M. f 10; aan schenkingen: door den heer R. de Ruiter, te Harlingen, van Jn. v. d. S. te H. f 1; door Ds. B. van Schelven van K. E. de W. M. te A. f 12.50; door den heer H. H. Hofstra te Vreeland van G. M. f 50, van J. v. H. f 1.50 van V. D. f 2.50, samen f 6.50; aan collecten: van Ned. Geref. kerk te Alkmaar f 35.10; van idem te Vollenhove (stad) f 10.50.

Voor het Hospitium:

Door den heer C. Schellus, te Amersfoort, van mej. J. H. f 1; van de halvestuiversvereniging te Kollum f 12.50.

Voor de Medische faculteit:

Door den heer W. Wolzak, „dankoffer”, f 2.50.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: Door den heer R. de Ruiter, te Harlingen, van M. W. te M. f 1.50; door H. J. de H. van mej. v. Z. f 10; J. M. voor 't lezen van de *Herant* f 1; mevr. van L. te C. f 10; door B. C. H. te Z. van G. J. M. f 2, J. v. D. f 5, W. J. f 1.50, G. S. f 2.50, H. J. M. f 3.20, B. C. H. f 7.80, gez. N. f 5, H. J. te M. f 3, samen f 55; door Ds. J. H. M. G. W. te S. f 2.50; door mej. gez. van P. te M. f 42; door W. W. Gm. te A. dankoffer f 2.50; door den heer M. van de halvestuiversvereniging te H. f 44.70; door J. v. K. van de Halve Stuiversvereniging te Kollum f 12.50; door Ds. v. S. van A. L. f 10; door mej. J. te Gr. van de Halve Stuiversvereniging te D. f 10; van J. K. v. d. Z. te D. f 1.50.

Voor het Van den Berg-fonds:

Door Ds. Van S. van A. L. f 10.

S. J. SEEFAT, penningmeester,

Hilversum.

CHRISTELIJKE BURGERSCHOOL

voor Jongens en Meisjes,
KERKSTRAAT No. 310, tusschen VIJZELSTRAAT en REGULIERSGRACHT
Inrichting voor gewoon en Uitgebreid Lager Onderwijs.

Aanvangsklasse (4-6 jaar) f 20.—; Laagste klasse f 24.—; Volgende klassen f 32.— 's jaars.

Prospectus en nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door den Hoofd-onderwijzer

S. GONGGRIJP.

M. J. RADIUS

PIANO EN ORGELHANDEL.

AMSTERDAM: Keizersgracht 305. LEIDEN: Haarlemmerstr. 15.

Hoofd-Agent voor Nederland en België der

Chicago en andere Orgels.

Steeds voorhanden in prijzen van f 80, f 100, f 120, f 150, f 170 enz. tot f 500.

VIJF JAAR SCHRIFTELIJKE GARANTIE.

INRICHTING VOOR REPARATIËN.

Wolvenstraat 31.

Pohlschröder's Staalpanzer Brandkasten.

Deze Brandkasten zijn in gebruik bij de Firma FRIEDRICH KRUPP, Staalfabrikanten te Essen; worden gesloten met 2 en meerdere verschillende sleutels en hebben door ondervinding bewezen aan alle eischen te voldoen.

Geill. Prijscuranten verkrijgbaar

MEYJES & HÖWELER,

HUISHOUDELIJKE ARTIKELN.
Damrak 19, Amsterdam.

BERICHT!

Bij den Uitgever en bij alle soliede boekhandelaren is de inteeke-ning opengesteld op de boeiende Christelijke Scheurkalenders „De Waarheidsvriend” en „Het Mosterdzaadje.”

Bij den Kalender „De Waarheidsvriend” behoort een Oleographieplaat, voorstellende: „Het Ontzet van Leiden”, groot 62 x 51 cm., en een *Praktijkboek*, groot formaat, met Nieuw Testament. De prijs van den Kalender „De Waarheidsvriend” met Plaat en Bijbel is f 1.30, met Bijbel alleen f 0.90, de Kalender alleen f 0.65 en „Het Mosterdzaadje” f 0.35.

Vooraf vestig ik de aandacht op den Scheurkalender „Het Mosterdzaadje” en mijne uit-gewerkte Kerstboekjes, welke zeer geschikt zijn ter uitleiding op de Zondagscholen.

Hoofden van Zondagscholen worden verzocht prijsopgave en monsters Kerstboekjes ter inzage aan te vragen.

UTRECHT,
Vaartschstraat 6 en 8.
NB. JOH. DE LIEFDE, Utrecht, is het goedkoopste adres van Spiegel- en Schilderlijsten.

P. VAN EIJK,

FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,
Dam 15-17, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en RELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO met rentevergoeding van 3 pCt. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op verzoek terugbetaald.

„s Heeren Loo.”

VERGADERING op Maandag 13 Oct. e.k. des namiddags ten één ure, in de Oostkerk, te Utrecht. Diaconie van Geref. Kerken en verdere belangstellenden, worden dringend uitgenodigd, deze vergadering bij te wonen.

Ds. J. C. VAN SCHELVEN, Voorzitter.
F. KORTLANG J.E., Secretaris.

Orgelhandel.

G. A. GOLDSCHMEDING,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.

Groot en lijn assortering, billijke prijzen, voordeelige condities, volledige garantie.

PROCESKOSTEN.

Sedert de opgave in Juli in dank ontvangen:

kerk Bodegraven f 10.80; kerk 's-Hage f 100.16; kerk Waarder f 18.85; kerk Loosduinen f 11.87; kerk Sloterdyk f 2.11; kerk Buiksloot f 3.77; kerk Vreeswijk f 4.30; kerk Beverwijk f 3.64; kerk Naaldwijk f 20.—; kerk Broek op Langendijk f 7.50; kerk Oude Wetering f 27.47; cathedraal M. aldaar f 3.—; van NN. aldaar (in den collectietekst) f 5.—; kerk Harmelen f 11.—; kerk Bedum f 6.45; kerk Zuidwilde f 21.83; kerk Heer-Hugowaard f 2.90; kerk Zuidland f 18.56; kerk Kralingen f 57.64; kerk Zeist f 45.16; kerk Zwolle f 34.63; kerk Oostwold f 12.50; Mr. A. W. v. Beek Caikoën, van M. M. 60 ct.; kerk Naarden f 8.00; kerk Zeuten f 5.10; kerk Bussum f 9.14; kerk Hardenberg f 12.63; uit de classis Harderwijk f 88.—; kerk Wormer f 6.00; kerk Zuidland f 42.10; kerk Purmerend f 11.45; kerk Hilversum f 20.53; kerk Arnhem f 69.10; kerk Oosterbeek f 4.89; kerk Diemen en Watergraafsmeer f 5.31; door den heer W. de Jong Jr., Mej. f 50 ct.; kerk Amsterdam collectie f 678.01; R. 25 ct.; W. S. een silvers knip; kerk Rotterdam f 331.65, benevens f 1.— gift kerk Schiedam f 12.—; kerk Winterswijk f 21.20; uit collectietekstjes te Maasland f 250, f 1.—; door den heer W. de Jong Jr., Mej. B. 45 ct.; kerk Bunschoten f 30.83; kerk Dokkum f 16.11; kerk Zuidwilde f 20.90; uit een schoolcollectie te Amsterdam 10 ct.; kerk Benschop f 13.65; kerk Bodegraven f 11.65; kerk Helder f 10.90; door Ds. B. v. Schelven, D. C. C. A. 50 ct., Mej. D. V. f 1.—; kerk Gerkesklooster f 10.— collectie, f 8.— gift kerk Kooten en Twijzel f 1.—; kerk Engwierum f 5.25; kerk Akkerwoude f 1.50; kerk Paesens-Moedergat f 11.45; kerk Holyoak f 1.75; kerk Leeuwarden f 25.58; f 21.31, f 28.11; kerk Beetgum f 3.—; f 2.50, f 2.50 en f 1.— uit het kerk-zakje; kerk Berlikum f 10.—; f 2.—; f 4.20; kerk Sneek f 16.50; f 17.23; kerk Goonga f 4.19, f 4.87; kerk Gaastmeer f 2.25, f 4.00; kerk Hommerts f 2.75; kerk Woudsend f 4.72, f 6.44, f 6.95, f 5.70; kerk IJlst f 7.80, f 5.12, f 4.36; kerk Nyemirdum f 15.46; kerk Oosterzee f 8.—; f 7.49, f 8.18; kerk Hijaard f 12.50; kerk Garip f 5.67.

Moge elke kerk hierin haar plicht blijven gevoelen, opdat de schuld spoedig vereffend zij. Thans bedraagt zij nog pl. m. f 15,000.

Namens Deputaten,
W. HOVY.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106, AMSTERDAM.

CHRISTUS,

Koning ook op het erf der Wetenschap,

DOOR

N. A. DE GAAY FORTMAN,

Predikant te Amsterdam.

Dit belangrijke werkje is versierd met een zeer mooie afbeelding van de Vrije Universiteit. De prijs is slechts

Dertig Cents.

A. VAN ROSSUM'S

Goedkoopste Bijbel Magazijn, Singel 221 23, te Amsterdam, is ruim voorzien van alle soorten Bijbels en Kerkboeken.

Speciale Binderij voor Bijbels en Kerkboeken. Oude Bijbels worden ingeruild.

Da bla
Hidrag
van di
aan de A.U.
Inzendin
kunnen vo

Van I
ZOV

Omdat
is der W
maal het S
de Doop h
voor heel
maar onig
sing der
denkerker
daan dat d
daad Gods
wetenschap
een daad,
werkt, en
wandel. G
kinderkens
deze wede
niet in ell
komen. V
zijn allen d
de daad de
der. Daarbij
de kerk, w
dus ook, t
toegang tot
nu verlaan
belijdenis v
geoevend, i
invloed hee
het heilig
Communie,
met een Ca
of ook den
bisschoppell
van brood
het zuiden.
lijkes voorst
lopende p
om het één
te vieren.

Reeds i
Sacrament
Immers i
de naam v
aarde vast
Europa of
of negentien
alle hemelst
met het t
anders. S
charistic, S
terie, Offers
Tafel des
Avondmaal,
ontbreekt d
zeils een tij
tusschen he
of het Liefd

Reeds d
van uitdru
Terwijl toc
het eerste
den vasten
er in de sch
telen een v
Sacrament,
des Heeren
van de Ta
van de ta
brood en
een eten en
broodbreken
de zaak v
bepaalden

Dit had
toch was d
destijds bes
proselieten
door Johans
bekendheid
keerd het h
sloot aan es
niën, maar
plechtighed
ten andere
heilige ape
vel over d
over het
daargelaten,
verzameling
het Avonde

Dit lag
Doop toch
kerken uit
den voorgre
zaamheid
op dit stich
trok niet
den Doop